

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

IV. Quibus conferenda sint Beneficia? ubi & de Conditionibus ex parte eorum requisitis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

QUÆSTIO IV.

Quibus conferenda sint Beneficia? ubi & de Conditionibus ex parte eorum requisitis.

43. **C**ONCL. I. Certum est, Beneficia Ecclesiastica non nisi dignis, atque idoneis, conferenda esse. Ita communis: nam rectæ rationi adversatur, assumere ad officium spirituale personam inidoneam. Hinc *o. Grave nimis, de præbend.* dicitur: *Grave nimis est, & absurdum, quod quidam Ecclesiasticus Prælati, cum possint viros idoneos ad ecclesiastica Beneficia promoveri assumere non verentur indignos, quibus nec morum honestas, nec litterarum scientia suffragatur: carnalitatis sequentes affectum, non iudicium rationis: unde quanta Ecclesijs damna proveniant, nemo sane mentis ignorat, &c.*

Beneficia Ecclesiastica non nisi dignis conferenda.

44. **C**ONCL. II. Electores, Patroni, & Collatores Beneficiorum, præsertim curatorum, quantum in ipsis est, sive in ipso rum libera dispositione, tenentur in conscientia ad præferendum inter dignos digniorem, seu quem magis Ecclesiæ utilem ipsi judicaverint. Ita post D. Thomam 2. 2. q. 63. art. 2. & q. 185. art. 5. Doctores passim; adeò, ut Lugo disput. 35. de just. & jure. sect. 2. n. 10. hanc sententiam appellet communissimam. Desumitur hoc ex *c. Metropolitanano. dist. 64. volente, quod optimus ordinetur.* Concordat textus *c. Licet. 3. q. 1. ibi: Qui præstantior est ex omni populo, qui doctior, qui sanctior, qui in omni virtute eminentior, ille eligitur ad Sacerdotium, & alibi.* Accedit ratio: quia dispensationes spiritualium principaliter ordinantur ad utilitatem communem, juxta illud 1. Corinth. 12. *Unicuique datur manifestatio spiritus ad utilitatem:* atqui communis isthæc utilitas non observatur, quando in dispensatione spiritualium, seu promotione ad Beneficia Ecclesiastica, illi qui sunt simpliciter minus boni, præferuntur melioribus; ergo.

Ea dignioribus in conscientia conferri debent.

45. Hinc Concilium Trident. Sess. 24. c. 1. de Reform. expressè ait: *Alienis peccatis communicantes mortaliter peccant, qui nisi quos digniores & Ecclesiæ magis utiles, ipsi judicaverint, ad Ecclesias promovent.* Quorum verborum sensum, cæteroquin admodum clarum, cum nonnulli Authores sinistrâ interpretatione pervertent, Innocentius XI. sequentem inter alias, ordine 47. Propositionem damnavit: *Cum dixit Concilium Tridentinum, eos alienis peccatis*

Mens Concilij Tridentini circa hoc.

Et Decretum Innocentij XI.

caris communicantes mortaliter peccare, qui nisi quos digniores, & Ecclesia magis utiles, ipsi judicaverint, ad Ecclesias promovent, Concilium vel primò videtur per hoc Digniores non aliud significare velle, nisi dignitatem eligendorum sumpto comparativo pro positivo; vel secundo locutione minus propria ponit digniores, ut excludat indignos, non verò dignos; vel tandem loquitur tertio, quando fit Concurfus. Hactenus Propositio damnata.

Conclusio
procedit de
omnibus
Beneficijs
curatis.

46. Dicitur notanter in Conclusionem, Beneficiorum, præsertim curatorum. Eam enim poit citatum Decretum Innocentij XI. procedere non solum de Episcopatibus, de quibus ex professo loquebatur Concilium Tridentinum; sed etiam de omnibus illis, qui habent jurisdictionem quasi Episcopalem, sive sint Abbates, sive Vicarij, aut Priores nullius Diocesis, sive Prælati Regulares, ob identitatem rationis; quin etiam de illis, qui eliguntur ad Beneficia Parochialia: ad longum deducit Jo. Cardenas in Crisi Theologica ad Propositionem 47. Innocentij XI.

Quid de Be-
neficijs sim-
plicibus,

47. Notat tamen citatus Author ibidem num. 2. neque Concilium Trid. Sess. 24. cap. 1. de Reform. neque Propositionem allegatam Innocentij XI. agere de Beneficijs simplicibus, & nullam animarum curam habentibus; nam Concilium expressè agit de Pastoribus Ecclesiarum; Propositio verò citata agit contra eos qui Concilium perperam interpretabantur. Hinc non pauci Doctores apud Lugonem loc. cit. num. 10 oppositum tenent de Beneficijs simplicibus: & quòd in his non sit peccatum mortale, prætermittere digniorem, dummodò verè dignus & idoneus instituat, censet Layman lib. 4. tract. 2. cap. 15. num. 8. post Sorum, Lessium, & alios: siquidem Ecclesia plerumque non magnum inde detrimentum patitur.

Patrimo-
nialibus &
Patronatus

48. Additur in Conclusionem, quantum in ipsis est. Nam in Beneficijs patrimonialibus, sive quæ ex primæva Fundatione, statuto vel consuetudine, certo personarum generi, v. g. talis Familiæ, Patriæ, &c. conferenda sunt, id observari debet, dummodò adsint idonei, qui ex tali genere institui possint; non obitante, quòd alij meliores, sed extranei, præsitò sint. Deinde, quando Patronus, præsertim laicus, præsentat Clericum dignum ad Beneficium, tenetur eum Episcopus instituere (b) haud obstante, quòd judicet aliquem alium fore digniorem. Siquidem hic est favor specialis, & privilegium, ratione Fundationis Patrono concessum, ut quem voluerit, præsentare valeat; dummodò is cæteroquin idoneus sit, ac dignus. Quinimò ex hoc fundamento probabiliter tradunt nonnulli Authores, quos citat, & sequitur Layman

(b) *in
frâ dice.
jur. Diss. 3.
n. 44. &
segg.*

man loc. cit. cap. 15. num. 7. Patronum laicum plerumque satisfacere obligationi suæ, si præsentet dignum, ac idoneum, adeo ut periculum non sit, Ecclesiam ex illius provisione damnum accepturam: quamvis secus dicendum sit de Prælati, & Patroni Ecclesiasticis, utpote quibus ex officio incumbit, Ecclesiæ quàm optime providere.

49. Dicitur ultimò, seu quem magis Ecclesia utilem judicaverint. Quia non tenetur quis assumere simpliciter meliorem, sed meliorem quoad regimen Ecclesiæ; qui scilicet possit Ecclesiam & intruere, & defendere, & pacifice gubernare, prout loquitur Doctor Angelicus cit. q. 185. art. 3. Unde & Concilium Trid. loc. cit. notanter monet, eos à Promotoribus esse promovendos ad Ecclesias, quos digniores, & Ecclesia magis utiles ipsi judicaverint. Hinc pro dictorum intelligentia

Ecclesiæ magis utilis, quis?

50. Notandum, quòd Dignus respectu Beneficij Ecclesiastici dicatur omnis ille, qui habet sufficientiam, omnesque qualitates jure requisitas ad ejus ministerium. Dignior verò, qui comparatione aliorum majorem sufficientiam, aptitudinemque ad administrandum habere dignoscitur. Et quidem isthæc major sufficientia, dignitasque, non præcisè mensuranda est ex majori doctrina, vel majori probitate, aut nobilitate; sed conjunctim ex omnibus animæ & corporis dotibus, ipsaque aptitudine ad regendum, adeo ut Ecclesiæ, sive Prælaturæ, cui præficitur, utilior fore credatur.

Dignus respectu Beneficij, & Dignior, quis?

51. Et notanter hoc additur. Nam major isthæc dignitas est desumenda per comparationem ad bonum commune: contingit autem quandoque, quòd ille, qui est minus sanctus, & minus sciens, possit magis conferre ad bonum commune, propter potentiam, vel industriam sæcularem, vel propter aliquid hujusmodi; uti notat D. Thomas cit. quaest. 63. art. 2.

Unde desumenda major dignitas?

52. Tandem Indignus censetur, cui deest aliqua ex qualitatibus ad ministerium Beneficiale jure requisitis. Quod ultimum ut melius pateat, sit

Indignus, quis?

53. CONCL. III. Ad hoc, ut quis sit dignus sive idoneus ad Beneficium Ecclesiasticum, plures requiruntur conditiones; videlicet Thorus legitimus, Clericatus, Ætas conveniens, Cœlibatus, absentia Censuræ atque Irregularitatis, Probitas morum, Scientia debita, Habilitas corporis, Intentio Statûs Ecclesiastici, & Carentia alterius Beneficij incompatibilis. Ita Lessius lib.

Conditio- nes, ut quis sit Dignus ad Beneficium.

2. cap.

I. *Thorus*
legitimus.

54. Itaque ad obtinendum Beneficium Ecclesiasticum requiritur. I. *Thorus legitimus*; hoc est, quod quis ex legitimo Matrimonio procreatus fuerit. Illegitimus enim cujuscunque Beneficij incapax est, nisi cum eo dispensetur.

II. *Status*
Clericalis.

55. II. *Status Clericalis*; id est, ut quis saltem primam Tonsuram initiatus sit. Nam aliam quilibet, & ad quodlibet Beneficium inhabilis existit; adeo quidem, ut non sufficiat, post illud jam acquiritum tonsurari, c. *Ex litteris, de Transaction.* Quinimo si Beneficium ex sua institutione requirat certum Ordinem, quicumque illo Ordine caret, hoc ipso inhabilis censetur ad ejusmodi Beneficium; nisi forsan dictum Ordinem intra tempus à Jure præscriptum obtinere valeat; prout adeptus Ecclesiam Parochialem satisfacit, si *infra annum à sibi commissi regiminis tempore numerandum, se faciat ad Sacerdotium promoveri, c. Licet canon. de Elect. in 6.*

III. *Ætas*
legitima.
Et quæ sit
talis?

56. III. *Ætas legitima*; nisi cum aliquo dispensetur, c. *Cum in cunctis, de Election.* Porro pro quocunque Beneficio ad minimum requiritur ætas quatuordecim annorum inchoatorum; prout novissime statuit Concilium Trident. *Sess. 23. c. 6. de Reform. ibi: Nullus ante decimum quartum annum Beneficium possit obtinere.* Deinde ad Dignitates, vel Personatus, quibus animarum cura nulla subest, requiruntur viginti duo anni saltem inchoati, iuxta Concilium Trid. *Sess. 24. cap. 12. de Reform.* Verum ad Beneficium Parochiale requiruntur anni viginti quinque ad minus inchoati, *cit. c. Licet canon. de Elect. in 6. ibi: Decernentes, collationes de parochialibus Ecclesijs, his, qui non attigerint vigesimum quintum annum, de cætero faciendas viribus omnino carere.* Tandem ad Episcopatum requiritur ætas triginta annorum, *cit. c. Cum in cunctis, de Elect.*

IV. *Cæli-*
batus.

57. IV. *Cælibatus*; hoc est, ut quis non sit Matrimonio ligatus. Siquidem quælibet collatio Beneficij facta ei, qui Matrimonio junctus est, invalida existit; nisi forsan quis consentiente conjuge Castitatem voverit perpetuam, nec bigamus existat, c. *Sanè. 2. de Clericis conjugatis.* Quinimo, si Clericus in minoribus Ordinibus constitutus habeat Beneficium, & postea contrahat Matrimonium, illud ipso jure perdit, *arg. cap. 1. & c. Quod à re. eod. & cum communi Doctorum tradit Sanchez lib. 7. de Matrim. disp. 42. n. 4.*

58. V. Absentia Censura atque Irregularitatis ; hoc est, ut quis non sit detentus ullo Juris impedimento, ut puta Irregularitate, Excommunicatione, aut aliâ Censurâ Ecclesiasticâ. Collatio siquidem Beneficij nulla est, ipsoque jure irrita, si fiat excommunicato excommunicatione majori, vel suspenso, aut interdicto ; prout patet ex c. Postulâstis, de Clerico excommunicat. & c. Cum dilectus de Consuetud. & c. 1. de Postulat. Pralat. cum concordantijs.

v. Absentia censuræ, atque irregularitatis.

59. Additur notanter, excommunicato excommunicatione majori. Quia, si Beneficium conferatur excommunicato excommunicatione minori, collationem non esse ipso jure irritam, sed irritandam, arg. c. Si celebrat, de Clerico excommun. censet Lessius loc. cit. n. 116. quamvis nonnulli oppositum teneant.

quid de excommunicato excommunicatione minori ?

60. VI. Probitas morum. Et VII. Scientia debita. Et VIII. Habilitas corporis. Hoc est, ut quis bonis moribus, & scientiâ commendabilis existat, c. Cum in cunctis. de Elect. & alibi : simulque eâ corporis aptitudine præditus sit, ut decenter officium suum præstare valeat.

VI. Probitas morum. VII. Scientia debita. VIII. Habilitas corporis.

61. IX. Intentio Statûs Ecclesiastici. Si enim quis accipiat Beneficium Ecclesiasticum eo duntaxat animo, ut ex ejus fructibus sustentari valeat, donec studia sua absolverit, vel divitem uxorem repererit, intentione postea Beneficium deferendi, peccat mortaliter, nec potest tutâ conscientiâ illud retinere. Lessius loc. cit. dubit. 26. num. 132. allegans communem. Nihilominus factis est, ut quis sincero animo, bonâque fide proponat Statum Ecclesiasticum retinere, neque ab eo resilire, nisi iusta causa supervenerit : quia non est mens Ecclesiæ, per Beneficium ita firmiter astringere Clericum ad Statum Ecclesiasticum, ut nullâ de causâ, licet adhuc sit constitutus in Ordinibus minoribus, possit eum deserere ineundo Matrimonium.

IX. Intentio Statûs Ecclesiastici.

62. X. Carentia alterius Beneficij incompatibilis, juxta inferius dicenda Dist. 2. Quaest. 2. Cæterum hoc non ita intelligendum est, quasi Collatio secundi Beneficij incompatibilis sit nulla : quinimò ea est valida, sed adeptâ illius pacificâ possessione vacat primum ; prout declarasse Sac. Congregationem Cardinalium Concilij Trid. Interpretum, refert Fagnanus c. Super inordinata, num. 9. de Præbend. Quòd si verò Beneficiarius utrumque retinere perrexerit, utroque privatus existit ipso jure. (c)

X. Carentia Beneficij incompatibilis.

63. CONCL. IV. Electio indigni, seu carentis aliquâ ex qualitatibus ad ministerium Beneficiale jure requisitis, irrita est,

(c) Juxta dicenda Dist. 2. n. 19. & seqq. Electio indigni est ip-

so jure ir-
rita.

ac nullius roboris : valet tamen electio de digno celebrata omisso digniori. Prior pars patet ex pluribus textibus Juris Canonici, in explicatione singularum qualitatum hactenus adductis. Concordat Concilium Trident *Sess. 22. cap. 4. de Reform. ibi : Nec alijs imposterum fiat provisio, nisi ijs, qui jam e-
tatem, & ceteras habilitates integrè habere dignoscantur : aliter ir-
rita sit provisio.*

Valet tamē
electio di-
gno omisso
digniore.

64. Altera pars est Zoëlij *tit. de Election. num. 45. Engel
eod. num. 47. & aliorum.* Ratio est : quia Ecclesia nullibi rejicit, neque irritat electionem de digno celebratam omisso digniore (benè tamen electionem indigni) idque ob bonum pacis : alioquin enim omnes propemodum electiones essent in discrimine, ac daretur locus infinitis litibus, si eâ duntaxat de causâ posset electio impugnari, atque irritari, quòd non fuerit electus dignior. Nec obstat, quòd scilicet eligentes dignum omisso digniori peccent. Nam *multa fieri prohibentur, quasi facta fuerint, obtinent roboris firmitatem, ut dicitur cap. Ad Apostolicam. de Regula-
ribus.*

QUÆSTIO II.

Quæ sint obligationes Beneficiorum ?

Obligatio
Beneficia-
riorum
multiplex.

65. **C**ONCL. I. Obligatio Beneficiorum multiplex esse potest, pro qualitate scilicet Beneficiorum, arque Fundationum diversitate. Patet hoc : tum quia in una Fundatione plura Missarum onera Beneficario imponuntur, quam in altera. Tum quia nonnulli eorum quandoque ad Chorum alligari existunt, non verò alij. Tacentur aliæ speciales obligationes, quæ quibusdam Beneficijs vi primæ suæ Fundationis impositæ sunt, non alijs : unde tenor Litterarum Fundationis vel maximè inspiciendus, & exactè observandus erit.

Una, est
Horarum
Canonicarū
recitatio.
(d) *Tract.
6. Dist. 1.
num. 24.
31. & seq.*
Alia, est Re-
sidentia
personalis.

66. **C**ONCL. II. Una principalis Beneficiorum omnium, etiam necdum in sacris Ordinibus constitutorum obligatio, est recitatio quotidiana Horarum Canonicarum. Ita communis, & patet ex jam superiùs (d) dictis.

67. **C**ONCL. III. Alia obligatio Clericis Beneficiarijs incumbens, est Residentia personalis. Patet hoc tum ex Concilio Trident. *Sess. 23. de Reform. cap. 1.* tum ex Jure Canonico, *toto Tit. de Clericis non residentibus.*

68. **C**ON-